

Új bogárfajok a Naszályról

MERKL OTTÓ¹ †, SZÉNÁSI VALENTIN², PINTÉR BALÁZS³ és NÉMETH TAMÁS^{4*}

¹ Magyar Természettudományi Múzeum Állattára, 1088 Budapest, Baross utca 13.

² Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, 1021 Budapest, Költő utca 21.

³ Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet, Molekuláris Neurobiológia Kutatócsoport, 1083 Budapest, Szigony utca 43.

⁴ Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Állattani és Állatökológiai Tanszék, 2100 Gödöllő, Péter Károly utca 1.

*E-mail: haesito@gmail.com

Kivonat. A tanulmány a Naszályon 2010 óta talált új bogárfajokat tartalmazza. A 11 év alatt 123 faj került elő (köztük nyolc védett), így az ismert fajok száma 1408-ra emelkedett. Az újonnan találtak között számos bogárfaj országos szinten is faunisztikai ritkaság. A recés álcsuklyásszú (*Endecatomus reticulatus*) Európa-szerte igen ritka, naszályi adata az ötödik bizonyított hazai előfordulása.

Kulcsszavak: biodiverzitás, Coleoptera, HUDI20038, Magyar Természettudományi Múzeum, szaproxilofág, természetvédelem

Elfogadva: 2022.01.04.

Elektronikusan megjelent: 2022.01.14.

Bevezetés

A Naszály zoológiai kutatása a 2000-es évek elején a reneszánszát élte. Ennek egyik eredménye volt MERKL OTTÓ összefoglaló munkája 2010-ben, melyben a szerző 1285 bogárfajt sorolt fel. Az adatokon felbuzdulva sokan keresték fel a területet, és az elmúlt 11 év során a már meglévő adatok megerősítése mellett számos fajjal gazdagodott a Naszályról kimutatott bogárfajok listája. A kapott eredmények újfent bizonyítják, hogy mennyire gazdag élővilággal rendelkezik ez az országos védettséget nem élvező hegy.

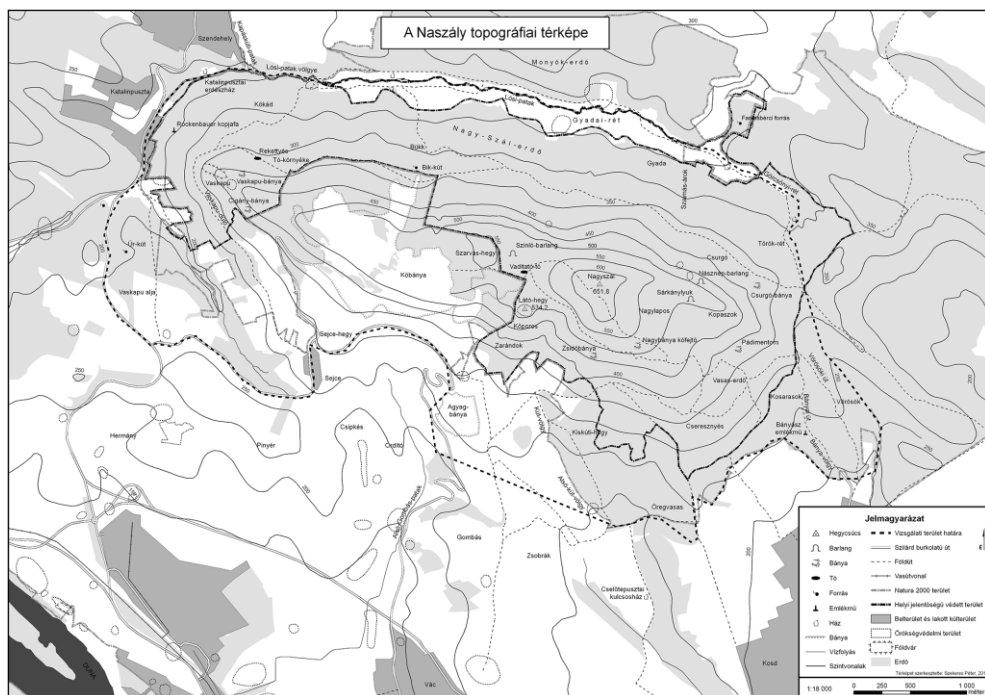
Anyag és módszer

A Naszály Közép-Magyarország északi részén, a Dunakanyar szomszédságában fekszik. Közigazgatásilag döntő részben Pest megyében található, északi szegélye érinti Nógrád megyét, községhatár szerint nagyrészt Vác és Kosd, kis részben Szendehely (Katalinpuszta) fedí. Figyelembe vettük a 2010-es vizsgálati terület határait (1. ábra; PINTÉR & TÍMÁR 2010), és csak néhány esetben tértünk el attól, ha faunisztikailag országos szinten is fontos bogárfaj került elő. Ezeket külön jelöltük az enumerációban.

A Naszály bogárfaunájáról szóló tanulmány (MERKL 2010) megjelenése óta a területen jobbra alkalmoszerű gyűjtésekre került sor, részben amatőr bogarászok és természetfotósok, részben a Magyar Természettudományi Múzeum (MTM) munkatársai részéről. A Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2018-ban megbízta az MTM-et „A Nyugat-Cserhát és Naszály (HUDI20038) szaproxilofág bogarainak felmérése, különös tekintettel a Natura 2000 jelölő, védett és fokozottan védett fajokra” elnevezésű feladattal. Ennek során a Naszályon is történt gyűjtés.

A gyűjtések során az általánosan ismert módszereket alkalmaztuk. Ilyenek a nappali és éjszakai fűhálózás, a kopogtatás, a rostálás, a boros csapdázás, a kinevelés, valamint az egyelés (ez utóbbi a talajon, a talajon fekvő tárgyak alatt, a növényzeten, a gombákban, az elhalt fák kérge alatt, a korhadt fákban található bogarak egyenkénti összeszedését jelenti). A gyűjtött bogárpéldányok az MTM Állattára Bogárgyűjteményében találhatóak.

Az enumerációban a családok LAWRENCE & NEWTON (1995), MERKL & VIG (2009) és DE JONG *et al.* (2014) besorolását követjük, a családokon belül a fajok ábécérendben következnek egymás után. A fajok tudományos nevét minden esetben a magyar név is követi. A magyarországi bogárfauna katalógusának kéziratán e cikk első szerzője évtizedeken át dolgozott. Sajnálatos módon ez a hiánypótló mű nem jelenhetett meg, ennek ellenére jelen tanulmányban a katalógus kéziratában szereplő magyar neveket használjuk.

1. ábra. A Naszály kutatási területe, szaggatott vonallal (PINTÉR & TÍMÁR 2010; készítette: SZEKERES P.)
Figure 1. The research area of Naszály, its border with dashed line (PINTÉR & TÍMÁR 2010; map by P. SZEKERES)

Eredmények

Jelen összesítés 123 olyan fajt sorol fel (köztük 8 védettet), melyek a 2010-ben megjelent cikkben nem szerepeltek (1. táblázat).

1. táblázat. A Naszályról kimutatott bogárfajok szám szerinti változása

Table 1. Change in the number of beetle species detected in Naszály Hill

	bogarak teljes fajszáma	ebből a védett/fokozottan védett fajok
MERKL (2010) adatai	1285	45/1
Új adatok	123	8
Összes	1408	53/1

A védett fajok közül az aranyos bábrabló (*Calosoma sycophanta*), a ligeti futrinka (*Carabus nemoralis*), a selymes futrinka (*Carabus convexus*) és a laposorrú ormányos (*Gasterocercus depressirostris*) (3. ábra G) a középhegységi erdőkben általánosan elterjedt; a balkáni futrinka (*Carabus montivagus*) szórványosabb, de a Naszály tágabb környezetéből ismert, ezért előkerülése öröndetes, de nem meglepő; a négyfoltos pattanó (*Ampedus quadrisignatus*) (2. ábra B) és a tarka pikkelyspattanó (*Lacon querceus*) (2. ábra C) jóval ritkább, de a Naszály erdeinek állapotát ismerve megtalálásuk vörösen korhadó fában várható volt; az óriásnünike (*Meloe cicatricosus*) löszgyepeken sokfelé előfordul, ám általában nem gyakori.

A 2010-es listában még 31 védett faj szerepelt (MERKL 2010), de 15 olyan bogárfaj is megtalálható az enumerációban, amely a 100/2012. (IX. 28.) VM rendelet 2. melléklete alapján azóta védeltséget élvez: a mezei homokfutrinka (*Cicindela campestris*), a parlagi homokfutrinka (*Cylindera germanica*), a szőrös szarvasbogár (*Aesalus scarabaeoides*), a kis fémesszarvasbogár (*Platycerus caraboides*), a nagyfejű csajkó (*Lethrus apterus*), a cseresznyefa-virágdíszbogár (*Anthaxia candens*), a redős virágdíszbogár (*Anthaxia plicata*), a bükkfa-díszbogár (*Dicerca berolinensis*), a ráncos nünike (*Meloe rugosus*), az érdes nünike (*Meloe scabriusculus*), a déli bűzbogár (*Blaps abbreviata*), a kis hőscincér (*Cerambyx scopoli*), a nyolcpontos cincér (*Saperda octopunctata*), a díszes nyárfacincér (*Saperda perforata*) és a létracincér (*Saperda scalaris*). A kék pattanó (*Limoniscus violaceus*) a védettből átkerült a fokozottan védett státuszba. Összesítve jelenleg a Naszályról 53 védett és egy fokozottan védett bogárfaj ismert.

Az újonnan kimutatott fajok közül kettőnek, a balkáni futrinkának (*Carabus montivagus*) (KÖDÖBÖCZ 2017) és a déli komorkának (*Dircaea australis*) (2. ábra H) (KONVIČKA & MERKL 2015) van 2010 óta publikált adata a Naszályról.

Időközben egy fajról kiderült, hogy közlése téves azonosítás eredménye. A szegélyes gyümölcsfénybogár (*Carpophilus marginellus* MOTSCHULSKY, 1858) bizonyító példánya valójában a vállfoltos gyümölcsfénybogár (*Urophorus humeralis* (FABRICIUS, 1798)) képviselője; a fajt a naszályi példány alapján NÉMETH *et al.* (2017) a magyar faunára újként közölték. A fajsámot tehát ez az adat nem befolyásolja.

Faunisztikai szempontból a leginkább figyelemre méltó a recés álcuklyásszú (*Endecatomus reticulatus*) (2. ábra F) előfordulása. A mindössze négy fajból álló álcuklyásszúfélék (Endecatomidae) családjának egyetlen európai képviselője nagyon ritka

előfordulású. Bár sok európai országból jelezték, a legtöbb országból csupán egy-két adata ismert; Németországban kihaltnak tekintik. Idős, zavartalan lombdők, főleg tölgyesek lakója. Gombafogyasztó: gazdafajként a szakirodalom az égerfa-rozsdástaplót (*Inonotus radiatus*), a nyírfataplót (*Polyporus betulinus*) és sárga gévagombát (*Laetiporus sulphuræus*) említi.

WIEZIK *et al.* (2015) a recés álcuklyásszú előfordulásáról számolnak be a közép-szlovákiai Körmöci-hegységben (Kremnické vrchy). Ott az *Inonotus andersonii* taplón tömegesen találták 2008-ban, 2009-ben és 2013-ban. A ritkának tartott tapló – mely ZHOU *et al.* (2014) szerint valójában *I. krawtzevii* – csertölgy halott, álló törzsein fejlődött.

Magyarországról a recés álcuklyásszú korábbi előfordulását mindössze öt példány bizonyítja az alábbi helyekről és adatokkal (az MTM gyűjteménye alapján): Borsod-Abaúj-Zemplén megye: Erdőbénye (a gyűjtő és a gyűjtési idő ismeretlen, de valószínűleg a 20. század első évtizedei, 1 példány); Pest megye: Budakeszi, 1897.VI., DIENER H. (2 példány), Páty, Kopasz-hegy lába, kéreg alól, 2016.IV.2., SZÉNÁSI V. (1 példány); Veszprém megye: Fenyőfő, erdőszél, egyelés, 1979.V.19., ÁDÁM L. (1 példány).

A Naszály északi oldalán 2018-ban a szlovákiai esetekhez hasonlóan a bogár számos egyede került elő hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) odvában növekvő gombáról. A gyűjtő (NÉMETH TAMÁS) a gazdafajt pizsatricgombának (*Polyporus squamosus*) határozta, de WIEZIK *et al.* (2015) cikke alapján ma már nem biztos ebben. A kétséget a körülmények is fokozzák (a gomba odúban nőtt), mindenesetre a gomba nem hasonlított a WIEZIK *et al.* (2015) cikkében közölt gomba fotójára.

Jelen cikk lezárása előtt került elő a Naszály déli oldalának tölgyeséből az országszerte ritka, mindössze a Mátrából és a Bükkből (SZALÓKI 1993, KOVÁCS *et al.* 2010), a Mecsek-ből (HORVATOVICH 2007), valamint a Vértesből (KOVÁCS & NÉMETH 2010) ismert szőrös álkomoroka (*Tetratoma desmarestii*) (3. ábra A) példánya. A késő ősztől kora tavaszig aktív bogár egyedét a könnyező rozsdástapló (*Pseudoinonotus dryadeus*) idős termőtestéről gyűjtötték.

A bordáshátú földiományos (*Plinthus sturmii sturmii*) (3. ábra H) egyedei 2021-ben a Naszály csúcsának közelében, mezei juharok (*Acer campestre*) alól kerültek elő rostálással. A fajnak két régebben publikált hazai adata ismert, Börzsönyből és Pápáról (ENDRŐDI 1963). A pápai adatot PODLUSSÁNY (2007) valószínűleg innen vehette át, munkájában a településen kívül más információt nem közöl. Börzsönyi előfordulása 2021-ben megerősítést nyert, PAULIK PÉTER Nagyoroszbán, a Karajsó-hegynél fotózta le egy példányát (PAULIK 2021). A börzsönyi és a naszályi élőhely típusa nagyon hasonló. A faj tápnövénye irodalmi adatok szerint a kónya vicsorgó (*Lathraea squamaria*), valamint aszat- (*Cirsium* spp.) és útifű- (*Plantago* spp.) fajok (KIPPENBERG 1981). A naszályi, zárt erdei élőhelyen ezek közül a kónya vicsorgó fordul elő.

A laposzemű busaormányos (*Barynotus obscurus*) példányai a bordáshátú földiományossal együtt kerültek elő, majd későbbi időpontban éjszakai hálózás során nagyobb számban is sikerült kimutatni a Látó- és Szarvashegy területéről. A közép- és magashegységi elterjedésű faj a Kárpátok és Alpok vonulatainak gyakorinak mondható, hazánkban azonban a közelmúltban csak a Bakonyból (Porva: Szépalmapusztá, 2005.VII.29. talajscapda, KUTASI CSABA; PODLUSSÁNY 2007), Esztergom környékéről (MOLNÁR 2018) és a Börzsönyből (leg. ILNICZKY SÁNDOR, 2020) került elő 1–1 példány. Tápnövénye nem ismert.

2. ábra. Naszályra új bogárfajok I. A: *Ampedus nigroflavus* (GOEZE, 1777) – feketesárga pattanó, B: *Ampedus quadrisignatus* (GYLLENHAL, 1817) – négyfoltos pattanó, C: *Lacon querceus* (HERBST, 1784) – tarka pikkelyespattanó, D: *Prosternon chrysocomum* (GERMAR, 1843) – nagy kockáspattanó, E: *Pseudoptilinus fissicollis* (REITTER, 1877) – hársfűró álszú, F: *Endecatomus reticulatus* (HERBST, 1793) – recés álcuklyásszú, G: *Thymalus limbatus* (FABRICIUS, 1787) – bronzfényű korongbogár, H: *Dircaea australis* (FAIRMAIRE, 1856) – déli komorka. Az ábrák nem méretarányosak (fotók: NÉMETH T.).

Figure 2. New beetle species for the Naszály Hill I. A: *Ampedus nigroflavus* (GOEZE, 1777), B: *Ampedus quadrisignatus* (GYLLENHAL, 1817), C: *Lacon querceus* (HERBST, 1784), D: *Prosternon chrysocomum* (GERMAR, 1843), E: *Pseudoptilinus fissicollis* (REITTER, 1877), F: *Endecatomus reticulatus* (HERBST, 1793), G: *Thymalus limbatus* (FABRICIUS, 1787), H: *Dircaea australis* (FAIRMAIRE, 1856). Figures are not to scale (photos by T. NÉMETH).

3. ábra. Naszályra új bogárfajok II. A: *Tetratoma desmarestii* LATREILLE, 1807 – szőrös álkomorka, B: *Apalus bimaculatus* (LINNAEUS, 1760) – kétfoltos élősdibogár, C: *Pycnomerus terebrans* (A. G. OLIVIER, 1790) – bordás héjbogár, D: *Eledonoprius armatus* (PANZER, 1799) – érdes taplóbogár, E: *Oplosia cinerea* (MULSANT, 1839) – foltos hárcincér, F: *Stictoleptura erythroptera* (HAGENBACH, 1822) – bordó virágcincér, G: *Gasterocercus depressirostris* (FABRICIUS, 1792) – laposorrú ormányos, H: *Plinthus sturmii sturmii* GERMAR, 1818 – bordáshátú földiormányos. Az ábrák nem méretarányosak (fotók: NÉMETH T.).

Figure 3. New beetle species for the Naszály Hill II. A: *Tetratoma desmarestii* LATREILLE, 1807, B: *Apalus bimaculatus* (LINNAEUS, 1760), C: *Pycnomerus terebrans* (A. G. OLIVIER, 1790), D: *Eledonoprius armatus* (PANZER, 1799), E: *Oplosia cinerea* (MULSANT, 1839), F: *Stictoleptura erythroptera* (HAGENBACH, 1822), G: *Gasterocercus depressirostris* (FABRICIUS, 1792), H: *Plinthus sturmii sturmii* GERMAR, 1818. Figures are not to scale (photos by T. NÉMETH).

A csupasz gyepormányos (*Brachysomus subnudus*) a rövid életű, röpképtelen, így sok endemikus fajt magába foglaló *Brachysomus* genusz egyik ritka hazai tagja. Magyarországi előfordulása a nyugati határvidékre (főként a Kőszegi- és a Soproni-hegység területére) korlátozódik, egyetlen Győr-Moson-Sopron megyei adata ismert Koroncó környékéről 2021-ből (leg. SZELENCZEY BÉLA), így a faj naszályi előfordulása mindenképpen izgalmas kérdéseket vet fel hazai areáját illetően. Tápnövénye és életmódja ismeretlen, a rövid életű imágók májustól július közepéig találhatóak üdőbb, bükkös és gyertyános-tölgyes erdőállományok gyepszintjében.

A szürke gyalogormányos (*Cirrorhynchus kelecseyii*) kárpáti endemizmus, Románia, Szlovákia és Magyarország területéről ismert. Hazánkban rendkívül ritka, az Aggteleki-karsztvidékről (Martonyi) ismert egy 1987-es adata (MTM gyűjtemény, 1987.VI.15., gyűjtő nem ismert). A naszályi adata az ismert előfordulási helytől mintegy 140 km-re fekszik, így valószínűleg a köztes középhegységi területeken is valószínűsíthető előfordulása. Kimutatását éjszakai életmódja nehezíti. Tápnövénye nem ismert, de a nagy fajszerű és főként balkáni elterjedésű genusz számos faja erősen polifág.

Enumeráció

Carabidae – Futóbogárfélék

Calosoma sycophanta (LINNAEUS, 1758) – aranyos bábrabló – Vác, Naszály, Szalmás-árok, 2018.V.23., GRABANT A. és MERKL O. **Védett.**

Carabus convexus FABRICIUS, 1775 – selymes futrinka – Kosd, Bánya-völgy, 2021.III.3., PINTÉR B.; Vác, Naszály, Kopaszok, 2021.III.3., PINTÉR B.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ Cs. **Védett.**

Carabus montivagus PALLIARDI, 1825 – balkáni futrinka – Vác, Naszály, kertek közötti földút, 1989.IV.5., HEGYESSY G. (KÓDÖBÖCZ 2017). **Védett.**

Carabus nemoralis O. F. MÜLLER, 1764 – ligeti futrinka – Kosd, Bánya-hegy, 2018.V.2., GRABANT A. és MERKL O.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2014.III.31., PINTÉR B.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ Cs. **Védett.**

Silphidae – Dögbogárfélék

Silpha carinata HERBST, 1783 – karimás dögbogár – Vác, Gyadai-rét, 2020.VI.8., PINTÉR B.

Staphylinidae – Holyvafélék

Batrissodes delaporti (AUBÉ, 1833) – púposfejű tapogatósbogár – Vác, Gyadai tanösvény, függőhíd környéke, *Lasius* sp. fészkből rostálva, 2016.VIII.2., SERES G. és ROMSAUER J.

Batrissodes venustus (AUBÉ, 1833) – tüskésnyakú tapogatósbogár – Vác, Gyadai tanösvény, függőhíd környéke, *Lasius* sp. fészkből rostálva, 2016.VIII.2., SERES G. és ROMSAUER J.; Vác, Naszály, Vaditató-tó környéke, *Lasius* sp. fészkből rostálva, 2020.V.28., SERES G.

Brachygluta sinuata (AUBÉ, 1833) – öblöslemezű tapogatósbogár – Vác, Gyadai-rét, kaszálórét, rostálás, 2009.IV.2., FÁNI ZS., KOTÁN A. és NÉMETH T.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, törmelékletjtő-erdő, rostálás, 2009.IV.2., FÁNI ZS., KOTÁN A. és NÉMETH T.

Bryaxis bulbifer (REICHENBACH, 1816) – simanyakú tapogatósbogár – Vác, Gyadai-rét, Lósi-patak medre, rostálás, 2016.VIII.2., SERES G. és ROMSAUER J.

Bryaxis carinula (REY, 1888) – egyeneshomlokú tapogatósbogár – Vác, Gyadai-rét, Lósi-patak medre, rostálás, 2016.VIII.2., SERES G. és ROMSAUER J.

Euconnus pragensis MACHULKA, 1923 – prágai gödörkésbogár – Vác, Naszály, Vaditató-tó környéke, *Lasius* sp. fészkből rostálva, 2020.V.28., SERES G.

Euconnus pubicollis (P.W.J. MÜLLER & KUNZE, 1822) – szőrösnyakú gödörkésbogár – Vác, Gyadai tanösvény, függőhíd környéke, rostálás, 2016.VIII.2., SERES G. és ROMSAUER J.; Vác, Naszály, Vaditató-tó környéke, rostálás, 2020.V.28., SERES G.

Euplectus brunneus (GRIMMER 1841) – sötétbarna tapogatósbogár – Vác, Naszály, Vaditató-tó környéke, rostálás, 2013.IX.29., ROMSAUER J.

Euplectus kirbyi kirbyi DENNY, 1825 – nyugati Kirby-tapogatósbogár – Vác, Naszály, déli oldal, autóshálózás délután, 2007.IV.14., MERKL O., KOTÁN A. és RAHMÉ N.

Thoracophorus corticinus (MOTSCHULSKY 1837) – hangyakedvelő vértesholyva – Vác, Naszály, déli oldal, 2016.IX.2., *Lasius* sp. fészkből rostálva, ROMSAUER J.

Tychus niger (PAYKULL 1800) – fekete tapogatósbogár – Vác, Gyadai-rét, Lósi-patak medre, rostálás, 2016.VIII.2., SERES G. és ROMSAUER J.

Histeridae – Sutabogárfélék

Abraeus perpusillus (MARSHAM, 1802) – közönséges gömbsutabogár – Vác, Naszály, Vaditató-tó környéke, rostálás, 2020.V.28., SERES G.

Margarinotus merdarius (HOFFMANN, 1803) – odúlakó sutabogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, bükkodúból, 2013.III.3., KOTÁN A., NEMES P. és NÉMETH T.

Plegaderus caesus (HERBST, 1791) – közönséges vágotsutabogár – Vác, Naszály, Vaditató-tó környéke, rostálás, 2020.V.28., SERES G.

Teretrius fabricii MAZUR, 1972 – éji sutabogár – Vác, Naszály, fűhálózás, 1996.V.19., SZALÓKI D.

Eucnemidae – Tövisnyakúbogár-félék

Microrhagus lepidus (ROSENHAUER, 1847) – csinos tövisnyakúbogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, törmelékletjtő, aljnövényzetről hálózva, 2011.VI.21., NÉMETH T. és VÖRÖS J.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23, NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Microrhagus pygmaeus (FABRICIUS, 1792) – apró tövisnyakúbogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, törmelékletjtő, aljnövényzetről hálózva, 2011.VI.21., NÉMETH T. és VÖRÖS J.

Elateridae – Pattanóbogár-félék

Agriotes lineatus (LINNAEUS, 1767) – vetési pattanó – Vác, Gyadai-rét, 2020.IV.30., PINTÉR B.

Ampedus nigerrimus (LACORDAIRE, 1835) – fekete pattanó – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, tölgyodúból, 2011.X.13., NÉMETH T. és KOTÁN A.

Ampedus nigroflavus (GOEZE, 1777) – feketesárga pattanó (2. ábra A) – Vác, Gyadai-rét, patak völgy, egyelés, 2011.IV.22., NÉMETH T. és VÖRÖS J.

Ampedus praeustus (FABRICIUS, 1792) – rótvörös pattanó – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, korhadt tölgyből, 2017.III.11., NEMES P. és NÉMETH T.

Ampedus quadrisignatus (GYLLENHAL, 1817) – négyfoltos pattanó (2. ábra B) – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, korhadt kőrisből nevelve, 2017.IV.1., KOTÁN A., NÉMETH T. és SZÉNÁSI V.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, korhadt kőrisből, 2021.V.8., NEMES P. és NÉMETH T. **Védett.**

Ampedus sanguineus (LINNAEUS, 1758) – vérvörös pattanó – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, korhadt fenyőből, 2018.IV.1., NÉMETH T.

Athous austriacus DESBROCHERS des LOGES, 1873 – osztrák pattanó – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, aljnövényzetről hálózva, 2011.VI.21., NÉMETH T. és VÖRÖS J.

Lacon querceus (HERBST, 1784) – tarka pikkelyes pattanó (2. ábra C) – Vác, Naszály, Bükk, korhadt tölgyből, 2017.III.11., NEMES P. és NÉMETH T. **Védett.**

Prosternon chrysocomum (GERMAR, 1843) – nagy kockáspattanó (2. ábra D) – Vác, Naszály, Cseresznyés, tölgyes, boroscsapda, 2013.VII.3., KOTÁN A., NÉMETH T. és SERES G.; Vác, Naszály, Szarvashegy, 2021.V.24., KOTÁN A.

Nosodendridae – Falébogárfélék

Nosodendron fasciculare (A.G. OLIVIER, 1790) – európai falébogár – Kosd, Görcsöny, 2018.V.23., GRABANT A. és MERKL O.

Bostrichidae – Csuklyásszűfélék

Xylopertha retusa (A.G. OLIVIER, 1790) – fekete csuklyásszű – Vác, Naszály, Látó-hegy, hársas-kőrises törmeléklejtő, kinevelés, 2013.V.7., NÉMETH T.

Ptinidae – Álszűfélék

Pseudoptilinus fissicollis (REITTER, 1877) – hársfűró álszű (2. ábra E) – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Ptinus rufipes A.G. OLIVIER, 1790 – vöröslábú tolvajbogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.; Vác, Naszály, Szarvashegy, 2021.V.24., NÉMETH T.

Ptinus schlerethi (REITTER, 1884) – bundásnyakú tolvajbogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, hársas-kőrises törmeléklejtő, kopogtatás, 2013.V.6., NÉMETH T.

Ptinus variegatus P. ROSSI, 1792 – tarka tolvajbogár – Vác, Naszály, Látó-hegy, kopogtatás, 2014.III.30., SZÉNÁSI V.

Endecatmidae – Álcscuklyásszűfélék

Endecatomus reticulatus (HERBST, 1793) – recés álcscuklyásszű (2. ábra F) – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, hegyi juhar odvából, *Polyporus squamosus*-ról, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Trogossitidae – Korongbogár-félék

Thymalus limbatus (FABRICIUS, 1787) – bronzfényű korongbogár (2. ábra G) – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.8., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Erotylidae – Tarbogárfélék

Triplax lacordairii CROTCH, 1870 – szegélyesnyakú tarbogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, hársas-bükkös, kopogtatás, egyelés, 2011.VI.21., NÉMETH T. és VÖRÖS J.

Mycetophagidae – Gombabogárfélék

Mycetophagus multipunctatus FABRICIUS, 1792 – sokpettyes gombabogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Mycetophagus quadriguttatus P.W.J. MÜLLER, 1821 – domború gombabogár – Vác, Naszály, északi oldal, korhadt tölgyből, 2017.III.4., NÉMETH T. és NEMES P.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Ciidae – Taplósúzfélék

Orthocis lucasi (ABEILLE de PERRIN, 1874) – szélesnyakú taplósúz – Vác, Naszály, bükkös, száraz ágakról, 2005.V.14., MERKL O.

Melandryidae – Komorkafélék

Dircaea australis (FAIRMAIRE, 1856) – déli komorka (2. ábra H) – Kosd, Bánya-hegy, 2018.V.2., GRABANT A. és MERKL O.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, bükkös, gombás ágról kopogtatva, 2013.VII.3., KOTÁN A., NÉMETH T. és SERES G. (KONVIČKA & MERKL 2015); Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.8., NÉMETH T. és SZABÓ CS.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., GRABANT A. és MERKL O.

Melandrya caraboides (LINNAEUS, 1761) – fémkék komorka – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Tetratomidae – Álkomorkafélék

Tetratoma desmarestii LATREILLE, 1807 – szőrös álkomorka (3. ábra A) – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, cseres-tölgyes, *Pseudoinonotus dryadeus*-ről, 2021.XI.1., NÉMETH T.

Meloidae – Hólyaghúzófélék

Apalus bimaculatus (LINNAEUS, 1760) – kétfoltos élősdibogár (3. ábra B) – Vác, Lósi-patak partja, 2021.III.15., NEMES P. és NÉMETH T.

Apalus bipunctatus GERMAR, 1817 – mezei élősdibogár – Vác, Lósi-patak partja, 2021.III.13., PALAGA M. (PALAGA 2021).

Meloe cicatricosus LEACH, 1815 – óriásnünike – Vác, 2021.V.8., Vác, Alsó-kút-völgy, NEMES P. és NÉMETH T.; Vác, Zarándok, 2021.V.18., PINTÉR B. és SCHMOTZER A. **Védett.**

Megjegyzés: Mindkét *Apalus*-faj a mintaterület határán kívülről, de ahhoz nagyon közelről, kb. 100–200 méterre került elő.

Zopheridae – Fahéjbogárfélék

Pycnomerus terebrans (A.G. OLIVIER, 1790) – bordás héjbogár (3. ábra C) – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.8., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Synchita humeralis (FABRICIUS, 1792) – vállfoltos héjbogár – Kosd, Bánya-hegy, 2018.V.2., GRABANT A. és MERKL O.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Synchita variegata HELLWIG, 1792 – tarka héjbogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, kopogtatás, 2013.V.6., NÉMETH T.

Tenebrionidae – Gyászbogárfélék

Eledonoprius armatus (PANZER, 1799) – érdes taplóbogár (3. ábra D) – Vác, Naszály, Látó-hegy, molyhos tölgyes, kopogtatás, 2013.V.6., NÉMETH T.

Mycetochara axillaris (PAYKULL, 1799) – fényes taplász – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Palorus depressus (FABRICIUS, 1790) – szögleteshomlokú kislisztbogár – Kosd, Bánya-völgy, 2018.V.2., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Pentaphyllus testaceus (HELLWIG, 1792) – kis korhadékbogár – Kosd, Bánya-völgy, 2018.V.2., NÉMETH T. és SZABÓ CS.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.8., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Uloma culinaris (LINNAEUS, 1758) – nagy rágványbogár – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.8., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Salpingidae – Álormányosfélék

Lissodema cursor (GYLLENHAL, 1813) – sokfogú álormányos – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T. és SZABÓ CS.

Cerambycidae – Cincérfélék

Grammoptera abdominalis (STEPHENS, 1831) – fekete galagonyacincér – Vác, Naszály, Látó-hegy, melegkedvelő tölgyes, kopogtatás, 2010.V.23., KOTÁN A.

Oplosia cinerea (MULSANT, 1839) – foltos hárs-cincér (3. ábra E) – Kosd, Csurgó, hárságokról kopogtatva, 2018.V.23., GRABANT A. és MERKL O.; Kosd, Göröcsöny, hárságokról kopogtatva, 2018.V.23., GRABANT A. és MERKL O.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, hársas-körises törmeléklejtő, kinevelés, 2013.V.7., NÉMETH T.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2013.VII.3., NÉMETH T. és KOTÁN A.; Vác, Szarvashegy, 2021.V.24., KOTÁN A., NÉMETH T. és SZÉNÁSI V.

Stictoleptura erythroptera (HAGENBACH, 1822) – bordó virágcincér (3. ábra F) – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, hársfa odvából egyelve, 2008.IV.14., KOTÁN A.

Tetropium castaneum (LINNAEUS, 1758) – romboló fenyőcincér – Kosd, Csurgó, 2018.V.23., GRABANT A. és MERKL O.

Chrysomelidae – Levélbogárfélék

Chrysolina oricalcia (O.F. MÜLLER, 1776) – változékony levelész – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T.

Chrysomela cuprea FABRICIUS, 1775 – fémcs fűzlevelész – Vác, Gyadai-rét, fűzfákról, 2018.V.23., MERKL O.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, 2018.V.23., NÉMETH T.

Chrysomela vigintipunctata (SCOPOLI, 1763) – húszfoltos fűzlevelész – Vác, Gyadai-rét, fűzfákról, 2018.V.23., MERKL O.

Labidostomis axillaris (LACORDAIRE, 1848) – fényesnyakú zsákbogár – Vác, Kút völgy dűlő, fűhálózás 2021.VI.15., KÖRMENDY Z. (KÖRMENDY 2021a).

Anthribidae – Orrosbogárfélék

Pseudeuparius sepicola (FABRICIUS, 1792) – hatdudoros orrosbogár – Kosd, Görcsöny, 2018.V.23., GRABANT A. és MERKL O.; Vác, Naszály, Látó-hegy, 2021.V.24., NÉMETH T.

Attelabidae – Eszelényfélék

Involvulus icosandriae icosandriae (SCOPOLI, 1763) – hajtástörő eszelény – Vác, Naszály, Látó-hegy, kopogtatás, 2011.IV.9., 2014.III.30., SZÉNÁSI V.

Neocoenorhinus interpunctatus (STEPHENS, 1831) – levéléreszelény – Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, kopogtatás, 2021.V.24., SZÉNÁSI V.

Brentidae – Pálcaormányos-félék

Ceratapion austriacum (WAGNER, 1904) – osztrák cickányormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy, fűhálózás, 2011.V.21., SZÉNÁSI V.

Cyanapion afer (GYLLENHAL, 1833) – pontozottfejű cickányormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Helianthemapion aciculare (GERMAR, 1817) – napvirág-cickányormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy, fűhálózás, 2011.IV.9., SZÉNÁSI V.

Ischnopterapion aeneomicans (WENCKER, 1864) – erdőszéli cickányormányos – Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, fűhálózás, 2021.VI.18., SZÉNÁSI V.

Perapion violaceum violaceum (KIRBY, 1808) – sóska-cickányormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Protapion gracilipes (DIETRICH, 1857) – piros csápú cickányormányos – Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, fűhálózás, 2021.VI.18., SZÉNÁSI V.

Protapion varipes (GERMAR, 1817) – görbelábú cickányormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy, kopogtatás, 2011.IV.9., SZÉNÁSI V.

Squamapion elongatum (GERMAR, 1817) – zsálya-cickányormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Curculionidae – Ormányosbogár-félék

Acallocrates colonnellii BAHR, 2003 – karcsútorú zártormányúbogár – Vác, Naszály, Látó-hegy, kopogtatás, 2011.V.21., SZÉNÁSI V.; Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, rostálás, 2013.V.6., 2017.IV.1., SZÉNÁSI V.

Anthonomus pyri GYLLENHAL, 1835 – pompás rüglyikasztó – Vác, Naszály, Alsó-kút völgy, kopogtatás, 2007.V.20., NÁDAI L.; Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, kopogtatás, 2011.V.21., SZÉNÁSI V.

Anthonomus rectirostris (LINNAEUS, 1758) – meggymaglikasztó – Vác, Gyadai-rét, kopogtatás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Barynotus obscurus (FABRICIUS, 1775) – laposzemű busaormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy, éjszakai fűhálózás, 2021.VI.18., SZÉNÁSI V.; Szarvashegy, rostálás, éjszakai fűhálózás, 2021.V.24., 2021.VI.18., SZÉNÁSI V.

Brachysomus setiger (GYLLENHAL, 1840) – vastagsápú gypormányos – Vác, Naszály, kőbánya környéke, rostálás, 2019.V.18., SZÉNÁSI V.; Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, rostálás, 2019.V.18., SZÉNÁSI V.

Brachysomus subnudus (SEIDLITZ, 1868) – csupasz gypormányos – Vác, Naszály, Szarvashegy rostálás, 2021.V.24., KOTÁN A.

Cathormiocerus aristatus (GYLLENHAL, 1827) – szálkás éjormányos – Vác, Naszály, kőbánya környéke, rostálás, 2019.V.18., SZÉNÁSI V.

Ceutorhynchus nigritulus SCHULTZE, 1897 – ikravirág-ceutormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Ceutorhynchus scrobicollis NERESHEIMER & WAGNER, 1924 – gödröstorú ceutormányos – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, hársas-bükkös, kopogtatás, egyelés, 2011.VI.21., NÉMETH T. és VÖRÖS J.

Ceutorhynchus talickyi KOROTYAEV, 1980 – pusztai ceutormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy, fűhálózás, 2021.V.24., SZÉNÁSI V.

Cirrorhynchus kelecenyii (J. FRIVALDSZKY, 1892) – szürke gyalogormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy, kopogtatás, éjszakai fűhálózás, 2021.V.24. és 2021.VI.18., KOTÁN A. és SZÉNÁSI V.; Vác, Naszály, Szarvashegy, éjszakai fűhálózás, 2021.VI.18., SZÉNÁSI V.

Cycloderes pilosulus (HERBST, 1795) – pikkelyeslábú ormányos – Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, fűhálózás, 2021.V.24., SZÉNÁSI V.

Curculio propinquus (DESBROCHERS des LOGES, 1868) – halvány zsuzsóka – Vác, Gyadai-rét, 2019.IX.2., PINTÉR B. és SZABÓKY CS.; Vác, Naszály, kőbánya környéke, kopogtatás, 2020.IX.3., SZÉNÁSI V.

Curculio villosus (J. FRIVALDSZKY, 1892) – gubacslakó zsuzsóka – Vác, Naszály, Nagybánya-kő, kopogtatás, 2021.V.24., KOTÁN A.

Datonychus paszlavszkyi (KUTHY, 1890) – fehérfoltos zsályaormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Donus oxalis (HERBST, 1795) – sóska-gubósormányos – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, hársas-bükkös, kopogtatás, egyelés, 2011.VI.21., NÉMETH T. és VÖRÖS J.

Gasterocercus depressirostris (FABRICIUS, 1792) – laposorrú ormányos (3. ábra G) – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, egyelés, 2017.IV.1., SZÉNÁSI V. **Védett.**

Gymnetron rotundicolle GYLLENHAL, 1838 – fémesszőrű veronikaormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy fűhálózás, 2021.V.24., KOTÁN A.

Hylobius abietis (LINNAEUS, 1758) – nagy fenyvesormányos – Vác, Naszály, Szarvashegy, egyelés, 2021.V.8., NÉMETH T.

Hypera contaminata (HERBST, 1795) – homályos pikkelyesormányos – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, fűhálózás, 2008.IV.26., SZÉNÁSI V.

Hypera denominanda (CAPIOMONT, 1868) – zömök pikkelyesormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Hypera miles (PAYKULL, 1792) – lednek-pikkelyesormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Hypera plantaginis (DE GEER, 1775) – útifű-pikkelyesormányos – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, fűhálózás, 2017.IV.1., KOTÁN A.

Hypera rumicis (LINNAEUS, 1758) – sóska-pikkelyesormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Hypera suspiciosa (HERBST, 1795) – lednek-gubósormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Hypera venusta (FABRICIUS, 1781) – bíborhere-pikkelyesormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Leiosoma cribrum (GYLLENHAL, 1834) – violabarkócska – Vác, Naszály, Szarvashegy, fűhálózás, rostálás, 2021.V.24., KOTÁN A. és SZÉNÁSI V.

Lepyrus capucinus (SCHALLER, 1783) – pettyes füzormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2017.IV.1., KOTÁN A.

Magdalis ruficornis (LINNAEUS, 1758) – sárgacsápú magdolnaormányos – Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, kopogtatás, 2011.V.21., SZÉNÁSI V.

Mecinus janthiniformis TOŠEVSKI & CALDARA, 2011 – déli gyűjtőványfű-ormányos – Vác, Naszály, kőbánya, egyelés, 2019.V.18., SZÉNÁSI V.

Minyops variolosus (FABRICIUS, 1775) – nyugati bordásormányos – Vác, Kis Sejce, egyelés, 2019.IV.8., SZÉNÁSI V. (SZÉNÁSI 2020). A vizsgálati területen kívül, de annak határához közel.

Mogulones pallidicornis (GOUGELET & H. BRISOUT de BARNEVILLE, 1860) – barna tar-kaormányos – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Mononychus punctumalbum (HERBST, 1784) – egykarmú nőszirmormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy, fűhálózás, 2011.V.21., SZÉNÁSI V.

Oedecnemidius varius (BRULLÉ, 1832) – tarka tölgyormányos – Vác, Naszály, Látó-hegy, sejcei gyümölcsös, kopogtatás, 2021.V.24., KOTÁN A., NÉMETH T., és SZÉNÁSI V.; Vác, Kút völgy dűlő, kopogtatás 2021.VI.15, KÖRMENDY Z. (KÖRMENDY 2021b).

Otiorhynchus coarctatus STIERLIN, 1861 – ráspolyosstorú gyalogormányos – Vác, Naszály, Szarvashegy, kopogtatás, 2021.V.24., NÉMETH T.

Otiorhynchus labilis STIERLIN, 1883 – keskenyormányú gyalogormányos – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, kopogtatás, 2013.V.6., NÉMETH T.

Otiorhynchus rugosostriatus (GOEZE, 1777) – számoça-gyalogormányos – Vác, Naszály, Sejce, rostálás, 2019.V.1., SZÉNÁSI V.

Phloeophagus thomsoni (GRILL, 1898) – barázdás szúormányos – Vác, Naszály, egyelés, 2008.X.16., NÉMETH T.

Pissodes castaneus (DEGEER, 1775) – fehérfoltos fenyőbogár – Vác, Naszály, Látó-hegy, kopogtatás, 2011.IV.9., SZÉNÁSI V.

Plinthus sturmii sturmii GERMAR, 1818 – bordáshátú földiormányos (3. ábra H) – Vác, Naszály, Szarvashegy, egyelés, rostálás, 2021.V.8. és 2021.V.24., KOTÁN A., NEMES P., NÉMETH T. és SZÉNÁSI V.

Ranunculiphilus faeculentus (GYLLENHAL, 1837) – szarkalábormányos – Vác, Naszály, Vaskapu környéke, fűhálózás, 2017.V.8., SZÉNÁSI V.

Rhinusa florum (RÜBSAAMEN, 1895) – kerekded gyújtóványfű-ormányos – Vác, Naszály, Sejce, fűhálózás, 2019.VII.5., SZÉNÁSI V.

Sciaphilus asperatus (BONSDORFF, 1785) – árnyékkereső ormányos – Vác, Naszály, Nagy-Szál-erdő, hársas-bükkös, kopogtatás, egyelés, 2011.VI.21., NÉMETH T. és VÖRÖS J.

Sitona suturalis STEPHENS, 1831 – fémcsipkézőbogár – Vác, Gyadai-rét, fűhálózás, 2010.IV.27., SZÉNÁSI V.

Smicronyx coecus (REICH, 1797) – egykarmú arankaormányos – Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, fűhálózás, 2021.VI.18., SZÉNÁSI V.

Tychius flavus BECKER, 1864 – lucernamag-tímárormányos – Vác, Naszály, sejcei gyümölcsös, fűhálózás, 2021.VI.18., SZÉNÁSI V.

Köszönetnyilvánítás. A szerzők köszönik az amatőr rovarászoknak és a www.izeltlabuak.hu weboldal használoinak, hogy a Naszályon általuk gyűjtött vagy megfigyelt bogárfajok adatait a rendelkezésünkre bocsátották. Köszönet illeti az MTM Állattára Bogárgyűjteményének jelenlegi és korábbi munkatársait, név szerint GRABANT ARANKÁT és SZABÓ CSILLÁT, akik a gyűjtésekben közreműködtek.

Irodalomjegyzék

- 100/2012. (IX. 28.) VM rendelet A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet és a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet módosításáról. *Magyar Közlöny*, 128: 20903–21019. <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk12128.pdf>
- DE JONG Y. *et al.* 2014. Fauna Europaea – all European animal species on the web. *Biodiversity Data Journal*, 2: e4034. <https://fauna-eu.org/about> (utolsó megtekintés: 2021. nov. 21.)
- ENDRÓDI S. 1963. *Ormányosbogarak III. – Curculionidae III.* In: Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae), X, 6. Akadémiai Kiadó, Budapest, 104 pp.
- HORVATOVICH S. 2007. Ritka bogárfajok (Coleoptera) a Dél-Dunántúl bükköseiből. *A Janus Pannonus Múzeum Évkönyve*, 50–52: 59–66. <https://doi.org/10.2753/0577-5132500204>
- KIPPENBERG H. 1981. Die mitteleuropäischen Arten der Gattung *Plinthus* Germ. *Entomologische Blätter*, 76: 73–140.
- KONVIČKA O. & MERKL O. 2015. First records of *Phloiotrya rufipes* (Coleoptera: Melandryidae) in Hungary, with a national checklist of the family. *Folia entomologica hungarica*, 76: 107–114. <https://doi.org/10.17112/FoliaEntHung.2015.76.1>
- KOVÁCS T., MAGOS G. & URBÁN L. 2010. Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős rovarok (Insecta) a Mátra és Tarnavidék területéről II. *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 34: 181–195.

- KOVÁCS T. & NÉMETH T. 2010. Ritka szaproxilofág bogarak Magyarországról (Insecta: Coleoptera). (Rare saproxylic species from Hungary). *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 34: 133–139.
- KÖDÖBÖCZ V. 2017. A sátoraljújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeum futóbogár gyűjteménye (Coleoptera: Carabidae). *Folia historico-naturalia Museum Matraensis*, 41: 79–154.
- KÖRMENDY Z. 2021a. Fényesnyakú zsákbogár. Forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0 <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/197622> (utolsó megtekintés: 2021. nov. 29.)
- KÖRMENDY Z. 2021b. Tarka tölgyormányos. Forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0 <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/197656> (utolsó megtekintés: 2021. nov. 29.)
- LAWRENCE J. F. & NEWTON A. F. Jr. 1995. Families and subfamilies of Coleoptera (with selected genera, notes, references and data on family-group names). In: PAKALUK J. & ŚLIPÍŃSKI S. A. (ed.): *Biology, phylogeny, and classification of Coleoptera: Papers celebrating the 80th birthday of Roy A. Crowson*. Muzeum i Instytut Zoologii Pan, Warszawa, pp. 779–1006.
- MERKL O. 2010. A Naszály bogárfaunája (Coleoptera). In: PINTÉR B. & TÍMÁR G. (szerk.): *A Naszály természetrajza. Tanulmánygyűjtemény. Rosalia (A Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság tanulmánykötetei, 5.)* Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, pp. 533–639.
- MERKL O. & VIG K. 2009. *Bogarak a Pannon régióban*. Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága, B. K. L. Kiadó, Magyar Természettudományi Múzeum, Szombathely, 494 pp.
- MOLNÁR M.-NÉ 2018. Laposzemű busaormányos. Forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0 <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/29907> (utolsó megtekintés: 2021. nov. 29.)
- NÉMETH T., MERKL O., ROMSAUER J., SERES G. & SZALÓKI D. 2017. New country records and confirmed occurrences of beetles in Hungary (Coleoptera). *Folia entomologica hungarica*, 78: 27–34. <https://doi.org/10.17112/FoliaEntHung.2017.78.27>
- PALAGA M. 2021. Mezei élősdibogár. Forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0 <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/173541> (utolsó megtekintés: 2021. nov. 29.)
- PAULIK P. 2021. Bordáshátú földiormányos. Forrás: izeltlabuak.hu, licenc: CC BY 4.0 <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/183814> (utolsó megtekintés: 2021. nov. 29.)
- PINTÉR B. & TÍMÁR G. 2010. A Naszályról általában. In: PINTÉR B. & TÍMÁR G. (szerk.): *A Naszály természetrajza. Tanulmánygyűjtemény. Rosalia (A Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság tanulmánykötetei, 5.)* Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, pp. 11–16.
- PODLUSSÁNY A. 2007. *A Bakony ormányosbogár-faunája (Coleoptera: Brachyceridae, Curculionidae)*. A Bakony természettudományi kutatásának eredményei 30. – Bakonyi Természettudományi Múzeum, Zirc, 224 pp.
- SZALÓKI D. 1996. Cantharoidea, Cleroidea and Lymexyloidea (Coleoptera) from the Bükk National Park. In: MAHUNKA S. (szerk.): *The Fauna of the Bükk National Park, II*. Hungarian Natural History Museum, Budapest, pp. 263–270.
- SZÉNÁSI V. 2020. Further new and rare weevils in Hungary (Coleoptera: Curculionidae). *Folia entomologica hungarica*, 81: 81–86. <https://doi.org/10.17112/FoliaEntHung.2020.81.81>
- WIEZIK M., KUNCA V. & WIEZIKOVÁ A. 2015. Mass occurrence of relict beetle species *Endecatomus reticulatus* (Herbst, 1973) and *Leiestes seminiger* (Gyllenhal, 1808) associated with rare saproxylic fungi. *Proceedings of the conference «Roubal's Days I», Banská Bystrica, 27. 1. 2015. Matthias Belvis University Proceedings (Biological Serie)*, 5(Suppl. 2): 83–91.
- ZHOU L. W., VLASÁK J. Jr. & VLASÁK J. 2014. *Inonotus andersonii* and *I. krawtzevii*: another case of molecular sequencing-based diagnosis of morphologically similar species. *Chiang Mai Journal of Science*, 41(4): 789–797.

New beetles of Naszály Hill

OTTÓ MERKL¹ †, VALENTIN SZÉNÁSI², BALÁZS PINTÉR³ & TAMÁS NÉMETH^{4*}

¹ Hungarian Natural History Museum, Baross utca 13, H-1088 Budapest, Hungary

² Duna–Ipoly National Park Directorate, Költő utca 21, H-1021 Budapest, Hungary

³ Institute of Experimental Medicine Laboratory of Molecular Neurobiology, Szigony utca 43, H-1083 Budapest, Hungary

⁴ Hungarian University of Agriculture and Life Sciences Department of Zoology and Ecology, Páter Károly utca 1, H-2100 Gödöllő, Hungary

*E-mail: haesito@gmail.com

ÁLLATTANI KÖZLEMÉNYEK (2022) 107(1–2): 3–19.

Abstract. The study describes the beetle species newly found on the Naszály Hill in the Vác region since 2010. During the past 11 years 123 species have been found here as new for the fauna of Naszály (eight of them are protected), thus amounting to a total number of 1408 beetle species. Several of these newly found species are rarities in the fauna of Hungary. *Endecatomus reticulatus* is very infrequent throughout Europe, its record on the Naszály is its fifth proven occurrence in Hungary.

Keywords: biodiversity, Coleoptera, HUDI20038, Hungarian Natural History Museum, nature conservation, saproxylic

Accepted: 04.01.2022

Published online: 14.01.2022